

Právní stanovisko

A. Zadání

- 1) Konání VI. sjezdu Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska v termínu 9. července 2021 souladné se stanovami spolku Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.
- 2) Právní posouzení - v jakém roce by se podle stanov měl konat VII. sjezd spolku Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska.
- 3) Právní posouzení - důsledky termínu konání VII. sjezdu spolku Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska na dobu funkčního období členů volených orgánů spolku.

B. Řešení otázky 1

Spolek Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, IČO: 00442739 (dále jen „SHČMS“ nebo „spolek“) je organizačně upraven ve stanovách Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska ve znění přijatém III. řádným sjezdem, konaným ve dnech 2. a 3. července 2005, ve znění změn přijatých dne 14. 4. 2012, 17. 10. 2014, 22. 4. 2017, 15. 12. 2020 a 9. 7. 2021 (dále jen „Stanovy“).

Dle Stanov je nejvyšším orgánem spolku sjezd SHČMS (dále jen „Sjezd“), jehož působnost a organizace jsou aktuálně upraveny v čl. 31 až 36 Stanov.

Celkem se konalo již 6 sjezdů Spolku, přičemž ve Sbírce listin obchodního rejstříku je založeno usnesení IV. Sjezdu konaného dne 3. a 4. července 2010, usnesení V. Sjezdu konaného dne 4. a 5. července 2015 (dále jen „V. Sjezd“) a usnesení VI. Sjezdu konaného dne 9. července 2021 (dále jen „VI. Sjezd“).

Stanovy v čl. 33 odst. 1 uvádí, že Sjezd se koná jednou za pět let, nejpozději do konce kalendářního roku, který je pátým rokem po konání předcházejícího sjezdu. Stejnou úpravu obsahovaly Stanovy i ve zněních přijatých ve dnech 14. 4. 2012, 17. 10. 2014, 22. 4. 2017, 15. 12. 2020 a 9. 7. 2021.

Časový harmonogram pro konání Sjezdu je tedy dlouhodobě neměnný a znamená, že Sjezd se musí konat v kalendářním roce o 5 let vyšším, než je rok předchozího Sjezdu.

Tento časový harmonogram byl v minulosti vždy dodržován, s výjimkou VI. Sjezdu 2021, který se konal v šestém kalendářním roce následujícím po roce konání V. Sjezdu, čímž byla narušena dosavadní pětiletá časová kontinuita Sjezdů (2005 – 2010 – 2015 – 2021).

Nastává proto otázka, zda bylo konání VI. Sjezdu v šestém kalendářním roce po roce konání V. Sjezdu v souladu se Stanovami.

Mimořádné shromáždění starostů podle čl. 37 odst. 5 písm. a) Stanov přijalo dne 15. 12. 2020 změnu Stanov, která umožnila Shromáždění starostů OSH rozhodnout o prodloužení termínu konání Sjezdu až o jeden rok.

Tato změna je s účinností od 15. 12. 2020 zakotvena v čl. 33 odst. 1 Stanov, dle kterého platí, že „Sjezd se koná jednou za pět let, nejpozději do konce kalendářního roku, který je pátým rokem po konání předcházejícího sjezdu. Shromáždění starostů OSH může rozhodnout, vyžaduje-li to zájem SH ČMS, o prodloužení této pětileté lhůty, nejdéle však o jeden rok.“

S ohledem na uvedené tedy platí, že konání VI. Sjezdu v šestém kalendářním roce následujícím po konání V. Sjezdu bylo v souladu se Stanovami.

S výše uvedeným souvisí další otázka, a to, zda bylo Mimořádné shromáždění starostů oprávněno rozhodnout o změně Stanov, a vložit do Stanov možnost prodloužení lhůty pro konání Sjezdu, když změna Stanov primárně náleží do pravomoci Sjezdu dle čl. 31 odst. 3 písm. a) Stanov.

Dle čl. 37 odst. 5 písm. a) Stanov platí, že Shromáždění starostů OSH, vyžaduje-li to závažný a neodkladný zájem SHČMS, projednává a rozhoduje též záležitosti vyhrazené Sjezdu, které jsou uvedeny v čl. 31 odst. 3 Stanov, s výjimkou zrušení SHČMS. K těmto záležitostem patří i změna Stanov.

Shromáždění starostů OSH tedy je oprávněno o rozhodovat o změně Stanov¹ za předpokladu, že takový postup vyžaduje závažný a neodkladný zájem SHČMS. Uvedenou pravomoc má i Mimořádné shromáždění starostů OSH, jehož kompetence nejsou oproti řádnému Shromáždění starostů OSH omezeny.

S ohledem na výše uvedené lze konstatovat, že změna Stanov přijatá dne 15. 12. 2020, která umožnila Shromáždění starostů OSH rozhodnout o prodloužení termínu konání Sjezdu nejvýše o jeden rok, byla provedena řádně. Mimořádná vládní opatření, která v roce 2020 znemožnila konání řádného Sjezdu, byla dle našeho názoru dostatečným důvodem naplňujícím požadavek závažného a neodkladného zájmu SHČMS na změně Stanov.

V souladu s provedenou změnou Stanov bylo rozhodnuto o prodloužení termínu konání řádného VI. Sjezdu a posunutí tohoto termínu do roku 2021 v souladu s čl. 33 odst. 1 Stanov účinných od 15. 12. 2020. Konání Sjezdu 2021 v šestém roce následujícím po roce konání Sjezdu 2015 tedy bylo v souladu se Stanovami.

C. Řešení otázky 2

Další řešenou otázkou je, ve kterém roce by se měl konat VII. Sjezd, zda v roce 2025 dle časového harmonogramu existujícího před konáním VI. Sjezdu, nebo v roce 2026 dle časového harmonogramu v důsledku posunu termínu konání VI. Sjezdu.

Dle našeho názoru je vyloučena varianta konání VII. Sjezdu v roce 2025. Taková skutečnost by fakticky znamenala zkrácení doby mezi VI. a VII. Sjezdem na 4 roky a porušení čl. 33 odst. 1 Stanov, dle kterého se Sjezd koná jednou za pět let s možností prodloužení lhůty pro konání Sjezdu nejvýše o jeden rok.

Konání VI. Sjezdu v roce 2025 by současně znamenalo, že členům volených orgánů Spolku, kteří byli do funkce zvoleni na VI. Sjezdu v roce 2021, by bylo znemožněno, aby naplnili svá pětiletá funkční období

¹ Změnu Stanov spolku provádělo v minulosti většinou Shromáždění starostů OSH. Stanovy byly přijaty III. Sjezdem, ale novelizace Stanov přijaté ve dnech 14. 4. 2012, 17. 10. 2014, 22. 4. 2017, 15. 12. 2020 byla provedena Shromážděním starostů OSH. Jedinou novelizací Stanov provedenou přímo Sjezdem byla novelizace přijatá na VI. Sjezdu dne 9. července 2021.

dle čl. 5 odst. 10 Stanov, dle kterého platí, že „funkční období členů všech výkonných i kontrolních orgánů Spolku na všech úrovních je pětileté.“

Členové volených orgánů Spolku by takto byli zkráceni ve svém funkčním období a eventuálně by se mohli domáhat neplatnosti rozhodnutí, kterým by došlo k volbě nových členů volených orgánů.

Dle našeho názoru se proto následující řádný VII. Sjezd musí konat v kalendářním roce o 5 let vyšším než předchodí VI. Sjezd, tj. v roce 2026. Za podmínek stanovených v čl. 33 odst. 1 Stanov by přitom připadalo v úvahu i prodloužení lhůty pro konání řádného VII. Sjezdu o jeden rok a jeho konání v roce 2027.

Pro úplnost je potřeba dodat, že konání Sjezdu VII. v roce 2025 by možné bylo, ale pouze za předpokladu, že by se jednalo nikoli o řádný, ale mimořádný Sjezd. O svolání mimořádného sjezdu může rozhodnout Shromáždění starostů OSH absolutní kvalifikovanou většinou svých členů, vyžaduje-li to zájem SHČMS, a to na základě písemné žádosti výkonného výboru nebo ústřední kontrolní a revizní rady sdružení, vyžaduje-li to závažný a naléhavý zájem SHČMS, anebo dvoutřetinové většiny sborů. Mimořádný sjezd se musí konat do šesti měsíců od rozhodnutí shromáždění starostů OSH o jeho svolání.

D. Řešení otázky 3

Otázka, kdy se bude konat další řádný Sjezd, je zásadní i pro posouzení, zda nebude v rozporu se Stanovami zasaženo do funkčního období členů volených orgánů Spolku.

Členové některých volených orgánů Spolku byli do své funkce zvoleni v roce 2020, zatímco členové jiných volených orgánů až v roce 2021 v důsledku posunutí termínu konání VI. Sjezdu.

Může tedy konání VII. Sjezdu v roce 2026 v rozporu se Stanovami zasáhnout do práv těch členů volených orgánů Spolku, kteří byli do funkce zvoleni již v roce 2020 a jejichž pětileté funkční období by mělo skončit v roce 2025?

Zároveň se nabízí otázka, zda by do práv členů volených orgánů Spolku zasáhlo konání VII. Sjezdu již v roce 2025.

Do přijetí novelizovaného znění Stanov ze dne 15. 12. 2020 nebyla řešena situace, kdy funkční období člena voleného orgánu skončí uplynutím pětiletého funkčního období, aniž by současně byl zvolen nový člen voleného orgánu.

Stanovy ve znění účinném **do 15. 12. 2020** v čl. 5 odst. 10 stanovily, že: „Funkční období starosty, jeho náměstků a ostatních členů orgánů výkonných i kontrolních na všech úrovních je pětileté a je vymezeno obdobím mezi jednáními Sjezdu, Shromáždění delegátů OSH, Shromáždění delegátů SDH a Valných hromad sborů konaných ve volebním období před sjezdem SH ČMS.“

Citovaná úprava funkčního období členů orgánů byla dle našeho názoru nevyhovující, neboť na jednu stranu předpokládala, že funkční období členů orgánů Spolku je pětileté, zároveň však toto funkční období vymezila na dobu mezi jednáními příslušných orgánů, které jsou oprávněny provádět volbu členů. Doba mezi jednáními příslušných orgánů však může překročit avizované pětileté funkční období, proto se čl. 5 odst. 10 Stanov ve znění účinném do 15. 12. 2020 mohl snadno dostat do vnitřního rozporu.

Zřejmě i v důsledku zavedení možnosti prodloužení lhůty pro konání Sjezdu o jeden rok rozhodlo Mimořádné shromáždění starostů o změně čl. 5 odst. 10 Stanov s účinností ke dni 15. 12. 2020 tak, že: *„Funkční období starosty, jeho náměstků a ostatních členů orgánů výkonných i kontrolních na všech úrovních je pětileté. Po skončení funkce uplynutím funkčního období vykonávají členové volených orgánů funkce do zvolení nových členů orgánů postupem dle těchto stanov. Skončí-li funkce člena voleného orgánu předčasně, je na uvolněné místo zvolen nový člen, jehož funkční období skončí dnem, kterým mělo skončit funkční období člena, na jehož místo byl zvolen.“*

I přes částečně nešťastnou formulaci novelizovaného čl. 5 odst. 10 Stanov ve znění účinném od 15. 12. 2020 (...po skončení funkce uplynutím funkčního období vykonávají členové volených orgánů funkce...) je novelizovaná úprava funkčního období členů volených orgánů Spolku srozumitelnější a nezakládá zřejmý vnitřní rozpor.

Čl. 5 odst. 10 Stanov s účinností od 15. 12. 2020 totiž zakládá automatické pokračování výkonu funkce těm členům volených orgánů, jejichž pětileté funkční období skončilo uplynutím času, a to do doby volby nových členů orgánů.

Tato automatická prolongace výkonu funkce se neuplatní v situaci, kdy člen voleného orgánu skončí ve funkci předčasně, ať již z jakéhokoli důvodu (např. v důsledku rezignace, odvolání z funkce, úmrtí). V takovém případě platí, že na místo původního člena voleného orgánu, jehož funkce skončila předčasně, tj. před uplynutím pětiletého funkčního období, bude zvolen nový člen, jehož funkční období skončí s koncem funkčního období původního člena orgánu.

Uvedené znění Stanov dle našeho názoru zajišťuje kontinuitu a úplnost orgánů Spolků, kdy jakákoli volba náhradního člena voleného orgánu spolku za předčasně uvolnění místo je pouze dočasná do konání příštích voleb, přičemž po skončení řádného pětiletého funkčního období vykonává člen orgánu svoji funkci dále do doby dalších voleb.

S ohledem na aktuální znění Stanov tedy dle našeho názoru **nemůže** konání řádného VII. Sjezdu v roce 2026 **nepřípustně zasáhnout** do funkčního období členů volených orgánů Spolku.

Pro zachování práv osob vykonávajících funkci volených členů orgánů Spolku je důležité, aby těmto osobám bylo umožněno vykonávat funkční období po dobu pěti let v souladu s čl. 5 odst. 10 Stanov, pochopitelně za předpokladu, že v průběhu funkčního období nedojde k předčasnému zániku funkce v důsledku právní skutečnosti (rezignace, odvolání z funkce, úmrtí).

Členové volených orgánů Spolku zvoleni do funkce na VI. Sjezdu konaném v roce 2021 budou mít v případě konání VII. Sjezdu v roce 2026 zajištěno pětileté funkční období. Pro členy orgánů zvolených v roce 2020 pak platí, že po skončení jejich pětiletého funkčního období v roce 2025 dojde k automatické prolongaci jejich funkce do zvolení nových členů orgánů. Tím jim bude rovněž zajištěno minimálně řádné pětileté funkční období, přičemž ti, kteří po skončení pětiletého funkčního období nebudou mít zájem dále vykonávat svoji funkci, mohou na svoji funkci rezignovat. V takovém případě by v souladu s čl. 5 odst. 10 Stanov ve znění účinném od 15. 12. 2020 měl být zvolen náhradní člen orgánu, jehož funkční období skončí zvolením nových členů orgánu.

Konání řádného VII. Sjezdu v roce 2026 tedy **zachová** všem členům volených orgánů Spolku **právo** na výkon funkčního období v délce pěti let a žádný člen tedy nebude moci napadat zkrácení svých práv.

Konání VII. Sjezdu v roce 2026 neznámá, že členové orgánů zvoleni do funkce v roce 2020 budou muset proti své vůli vykonávat funkci 6 let. Jelikož nikdo nemůže být nucen proti své vůli vykonávat

Bakeš & partneři

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

ATTORNEYS AT LAW

RECHTSANWÄLTE

funkci člena orgánu Spolku, každý člen orgánu Spolku má právo po skončení svého řádného funkčního období na svoji funkci rezignovat.

Zároveň platí, že výkon funkce člena voleného orgánu Spolku po dobu více než 5 let (6 a více) je souladný se Stanovami, když čl. 5 odst. 10 Stanov výslovně předpokládá prolongaci funkce člena orgánu po skončení funkčního období do zvolení nových členů orgánů.

Lze tedy konstatovat, že konání Sjezdu v roce 2026 nijak nezasahuje do práv členů volených orgánů spolku, naopak zajišťuje všem členům volených orgánů spolku možnost výkonu pětiletého funkčního období.

Pro úplnost je potřeba dodat, že pokud by se měl řádný VII. Sjezd konat již v roce 2025, došlo by ke zkrácení funkčního období členů volených orgánů Spolku zvolených do funkce v roce 2021, kdy se konal řádný VI. Sjezd. V takovém případě by v rozporu s čl. 5 odst. 10 Stanov nemohlo být naplněno pětileté funkční období.

I s ohledem na uvedené považujeme za jediné řešení souladné se Stanovami, konání řádného VII. Sjezdu v roce 2026.

V Praze dne 27. 9. 2023

Dr. JUDr. Miroslav Zamiška
Advokátní kancelář Bakeš & partneři

Bakeš & partneři

Advokátní kancelář
Na Příkopě 583/15
110 00 Praha 1